

150. ОУ "Цар Симеон Първи"

адрес: гр. София, ж.к. "Дружба" - IV част, ул. "Делийска воденица" №11

телефон: 02 / 897 6663

e-mail: info-2207150@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:/п/

Виолена Велкова-Иванова

Директор на 150.ОУ

"Цар Симеон Първи"

**ПРОГРАМА
ЗА КАРИЕРНО ОРИЕНТИРАНЕ
НА 150.ОУ „ЦАР СИМЕОН ПЪРВИ“**

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Настоящата Програма е приета на заседание на педагогическия съвет (Протокол № 10 / 13.09.2023 г.) и е утвърдена със Заповед № 967/ 13.09.2023 г. на директора на училището.

I. Въведение

Кариерното ориентиране в училищното образование се реализира в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 13 от 21 септември 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, Наредбата за приобщаващото образование и включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Кариерното ориентиране на учениците от 150.ОУ “Цар Симеон Първи” е част от цялостната му стратегия за развитие и има за цел да се подпомогнат учениците в техния индивидуален образователен и професионален избор и да се насърчи подготовката им за професионална реализация в съответствие с техните интереси и способности, възможностите на образователната система и потребностите на пазара на труда.

II. Цели на Програмата

1. Подготовка на подрастващите за трудова и професионална кариера и изграждане на нагласи и умения за откриване и развиване на способности, придобиване на нови знания и целенасочена подготовка за постигане на житейски цели.
2. Осигуряване на специализирана и своевременно информация на учениците и родителите им относно възможностите за обучение за постигане на успешна професионална и житейска реализация.
3. Развитие на умения у учениците за самостоятелно и информирано вземане на решения за избор на училище, профилирано обучение или професионално образование.
4. Обхващане на учениците, превенция на отпадането, постигане на разбирането, че по-доброто образование предопределя повече възможности за по-висок социален статус.

III. Задачи, подчинени на целите

1. Подпомагане на учениците в процеса на осмисляне какви качества на личността и умения са необходими за дадената професия, какво изисква професията от този, който я упражнява.
2. Провеждане на занятия и дейности, свързани с опознаване на различни професии.
3. Формиране на понятия и представи за кариера, кариерно развитие, управление на кариерата.
4. Формиране на ключови преносими умения за: учене и организация на времето; ефективно междуличностно взаимодействие; проучване на възможности; боравене с информация; критично мислене; познаване и използване на модели за вземане на решение.

IV. Организационни форми за провеждане на кариерното ориентиране

1. Обучение, индивидуални и групови консултации, групови дискусии, дейности по интереси в условията на целодневна организация на учебния ден.
2. Информирание, мотивиране, консултиране на родителската общност относно възможностите за обучение на децата им (при избора на училище) и придобиване на по-висока степен на образование (напр. Консултации и тренинги в „Училище за родители“/“Академия за родители“).
3. Индивидуално и групово информиране и консултиране с кариерен консултант.
4. Работата по програми за кариерно ориентиране.

V. Място на провеждане

1. Час на класа.
2. Часовете за допълнителна и разширена подготовка.

3. Процеса на изучаването на отделни учебни предмети.
4. Консултации и дейности по интереси в условията на целодневна организация на учебния ден.
5. Индивидуално и групово информиране и консултиране на ученици.
6. Представяне на професионалната дейност на родител от съответния клас – родителят може да присъства в ЧК или онлайн да сподели за кариерното си развитие.

VI. Време за провеждане

Всяка от темите може да изисква различен брой учебни или астрономически часове за нейното реализиране, което се определя от задачите, които трябва да бъдат постигнати, организационната форма за нейното провеждане и възрастта на учениците.

VII. Съдържание на кариерното ориентиране в училището

В Програмата за кариерно ориентиране на учениците са дефинирани четири тематични модула, които включват определени теми за всеки етап:

1. Осъзнаване на възможностите
2. Самоосъзнаване
3. Учене за вземане на решение
4. Учене за осъществяване на преход

В посочените модули са обобщени основните компетентности, които дейностите по кариерно ориентиране в училище целят да изграждат в учениците, като ги подпомагат в овладяването на знания и формирането на умения за вземане на информирани решения относно образование, професионална подготовка и възможности за професионална реализация и кариерно развитие след завършване на училище.

Темите от отделните ядра отчитат спецификата на различните етапи на образование, а също и различния характер на училищната подготовка. Спецификата на темите, методите и организационните форми са съобразени с възрастовите особености на учениците и с учебното съдържание по отделните учебни предмети. Разпределението на темите по учебни срокове отчита различното натоварване на учениците в рамките на учебната година.

С нарастване на възрастта на учениците постепенно намалява относителният дял на темите, свързани с осъзнаване на възможностите за сметка на нарастване на относителния дял на темите, свързани с формиране на умения за вземане на решения и подготовка за преход към пазара на труда.

VIII. Организация на изпълнението на Програмата

1. Сформиране на Екип за изпълнение на Програмата в състав:

- Заместник директор УД;
- Психолог;
- Учител;
- Учител;
- Учител ГЦОУД;

Отг: Директор УД

Срок: м.септември

2. Изготвяне на календар на дейностите по кариерно ориентиране (приема се от педагогическия съвет на училището).

Отг: Председател на Екипа за Изпълнение на Програмата

Срок: м.ноември

IX. Календар на дейностите

ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ ПО ЕТАПИ

1. **НАЧАЛЕН ЕТАП** – учениците се запознават с различни професии, разбират смисъла от това да се трудиш, създават най-ранните си мечти за това с какво искат да се занимават в бъдеще. В начален етап дейностите по кариерно ориентиране са насочени към запознаване на учениците със света на труда и различни професии; възпитание в уважение към труда; подкрепа за развитие на личностни и социални умения, за изява на първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация. Най-ефективните методи са игри комбинирани с беседи и демонстрации. Много привлекателни за децата са посещенията на различни работни места и гостуванията на кариерни говорители в училище.

1.1 Специфични потребности от кариерно ориентиране на учениците в начален етап:

- Разбиране на мястото на работата в човешкия живот, на необходимостта от труда и на ползата от различните професии;
- Формиране на умения за учене, на ефективно взаимодействие с околните и за организиране на времето.

1.2. Цели на кариерното ориентиране в начален етап:

- Запознаване на учениците с широк кръг професии;
- Възпитание в уважение към труда и всички работещи хора;
- Подкрепа за развитие на личностни и социални умения, свързани с първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

1.3. Задачи:

- Създаване на основни познания за характеристиките на често срещани професии;
- Насърчаване на естествената любознателност в опознаването на различни професии и на мечтите за бъдеща реализация;
- Създаване на възможности за изява на всеки ученик в училище; окуражаване на успехите и талантите;
- Установяване на възможни пречки за успешната социална интеграция, включително трудности в ученето, които могат да доведат до отпадане от училище.

1.4. Очаквани резултати:

- Придобити знания за различни видове труд и професии, за основните им характеристики и отговорности, за знанията и уменията за тяхното упражняване;
- Разбиране на връзката учене – умения - успех;
- Изявени първи професионални интереси и мечти;
- Изградено уважение към труда и професиите.

1.5. Форми и средства за осъществяване на връзка с пазара на труда

- Гостуване на родители и кариерни говорители в училище и представяне на професиите им пред учениците;
- Професиографски екскурзии - посещения на работни места в местни фирми, полиция, пожарна, библиотеки, музеи, културни институции, общини, медии и др.;
- Проектно базирани задачи и конкурси: проучвания и подготовка на съчинения, постери, колажи, лексикони и др. форми на представяне на професии от ученици;
- Популяризиране на ученически проекти и резултати от конкурси, състезания, викторини, проучвания и др.
- Създаване на ученическо портфолио и др.

1.6. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТЕМИ ПО КЛАСОВЕ

Теми по кариерно ориентиране за I клас:

Препоръчителни теми:

- Кой произвежда хляба?
- Влакче на професиите
- Имената на професиите
- Професиите в моето семейство
- Професиите в моето населено място
- Професиите, които обслужват хората

Теми по кариерно ориентиране за II клас:

Препоръчителни теми:

- Имената на професиите
- Познавам професията на...
- Професиите, които НЕ познавам
- Професиите в моя род
- Светът на труда около нас
- Какъв да стана?

Теми по кариерно ориентиране за III клас:

Препоръчителни теми:

- Опознавам професиите
- Професията, която е най-...
- Професии по буква
- Кой с какво работи?
- Моето любимо занимание
- Професиите в моя край

Теми по кариерно ориентиране за IV клас:

1 задължителна тема по избор от препоръчителните теми:

- Светът на професиите
- Искам да стана ...
- Познавам професията на...
- Интервю с професионалисти

Допълнителни теми:

- Професии на миналото, професии на бъдещето
- Професии, които правят хората известни

2. **ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП** - задълбочаване на знанията за различни професии, нарастващ стремеж към себепознание и търсене на съответствие между индивидуални интереси, способности и нагласи и характеристиките на различни професии, подготовка на седмокласниците за преход към гимназиален етап и избор на образователна /професионална пътека. Акцент в работата по кариерно ориентиране в прогимназиален етап е създаване на адекватна самооценка, разширяване на познанията за професиите, информиране за възможностите и подпомагане на образователния избор чрез обективна съпоставка между желанието и ресурсите; създаване на умения за ефективно междуличностно взаимодействие, организация на времето и др. Използват се сюжетно-ролеви игри, обсъждане на казуси и филми, групови задачи за развитие на социални умения. Самопознанието се развива чрез интерактивни упражнения, въпросници за самооценка, упражнения за самонаблюдение и обратна връзка. В процеса на индивидуално консултиране се работи за установяването на интереси, умения, цели, възможности и ресурси; създаване на положителна самооценка и вдъхване на увереност; формулиране на цели и изграждане на личен план за образователно и кариерно развитие.

Организиран се извънкласни дейности, например: посещения на работни места,

2.1. Специфични потребности от кариерно ориентиране на учениците в прогимназиален етап:

- Разбиране на необходимостта от учене за постигане на житейски успех и пълноценна професионална реализация;

- Осъзнаване на собствените силни страни и областите за развитие;

- Развитие на социални умения и личностни качества;

- Апробиране на модели и стратегии за вземане на решение.

2.2. Цели на кариерното ориентиране в прогимназиален етап:

- Да осигури възможности на учениците за опознаване на професиите;

- Да улесни процеса на себепознание (силни страни, интереси, потребности);

- Да подпомогне информирания и осъзнат образователен избор след VII клас.

2.3. Задачи на кариерното ориентиране:

- Обогатяване и задълбочаване на познанията за различни професии;

- Запознаване с възможностите за образование и кариера;

- Подпомагане формирането на адекватната самооценка;

- Формиране на ключови преносими умения: за учене и организация на времето, ефективно междуличностно взаимодействие, проучване и оценка на възможности, вземане на решение.

2.4. Очаквани резултати:

- Разширени познания за различни професии, техните характеристики и изискванията за овладяването;

- Информираност за възможностите за по-нататъшно образование;

- Изградена представа за собствените силни страни, интереси и предпочитания;

- Умения за избор между различни алтернативи, съобразени със собствените предпочитания.

2.5. Форми и средства за осъществяване на връзка с пазара на труда

- Гостуване на родители/ кариерни говорители в училище

2.6 ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТЕМИ ПО КЛАСОВЕ

✓ **Теми по кариерно ориентиране за V клас:**

Препоръчителни теми:

- Пътешествам в света на професиите
- Светът на професиите. Кои професии са „най-...“
- Професиите имат история

Допълнителни теми:

- Опознавам себе си
- Аз искам да стана...

✓ **Теми по кариерно ориентиране за VI клас:**

Препоръчителни теми:

- Професията – случайност или избор
- И професиите имат семейство
- Изследвам света на труда
- Искам да стана

Допълнителни теми

Искам. Мога.

Трябва.

- Организиран съм и интересите ми ме водят

✓ **Теми по кариерно ориентиране за VII клас:**

1 задължителна тема по избор от предложените теми

Препоръчителни теми:

- Уравнението на успеха

- За да съм ориентиран, трябва да съм информиран
- Моите интереси и способности ме водят към избора
- Всеки има силни

страни

- Допълнителни теми:
- Изследвам моите професионални интереси, способности и предпочитания
- Как взимам решения
- На кръстопът
- Посоката е ясна

3. КАРИЕРНО КОНСУЛТИРАНЕ И ВЪНШНА ПОДДКРЕПА

- Национален портал за кариерно ориентиране на учениците - за подкрепа при вземане на решения и правилен избор относно бъдещата кариера са предоставен въпросници на ел. адрес <http://orientirane.mon.bg> /, необходимо да се направи регистрация и да се влезе в личен профил (вход за ученици)

- Център за кариерно ориентиране гр. София, ул. Клисуре №16, п.к. 1510; гр. София, бул. Черни връх №37, п.к.1407, телефон: 02/494 9792,3; 088 903 8814, ел. поща: sco_sofia_grad@mon.bg, който предоставя зала на информиране, зала за индивидуално консултиране и зала за групова работа

- Информирание за:

- видовете подготовка в училищното образование;
- институциите в системата на средното и висшето образование;
- реда и условията за прием на ученици и студенти и др.
- професиите и профилите, които се изучават в училищната система;
- динамиката и потребностите на пазара на труда.

- Индивидуална и групова работа за:

- подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация;
- провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
- провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа;
- провеждане на тренинги с ученици от VII клас за формиране на умения за вземане на решения

- Работа по програми за кариерно ориентиране:

- с учениците от I-IV клас - създаване на първите и най-ранни проекти;
- с учениците от V-VII клас - подготовка за преход към по-висока степен на образование;
- с учениците от отделните целеви групи - застрашени от отпадане от училище, талантиливи ученици, със специални образователни потребности, с девиантно поведение и др.;
- реинтегриране на отпадналите от училище;
- формиране на нови умения за социално включване и мобилност.

- Консултиране относно :

- разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия;
- преодоляване на типични грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците;
- умения за планиране на учебното и личното време;
- свързване на индивидуалните особености с изискванията на желаното образование;
- подкрепа за вземане на решения, свързани с продължаване на образованието;
- формиране на умения за планиране на кариерното развитие;

- решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна,

професионална и личностна реализация.

- Посредничество между ученици, училище и бизнес по проблемите на кариерното ориентиране
- Организиране и разработване на училищни практики за кариерно ориентиране
- индивидуално информиране и консултиране;
- групово информиране и консултиране

4. РАБОТА С УЧЕНИЦИ, ЗАСТРАШЕНИ ОТ ОТПАДАНЕ

Процесът за кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане, включва следните основни етапи:

- Разпознаване на риска (на ниво училище – включва класен ръководител, учители, директор, педагогически съветник, психолог) – откриване на индикатори и определяне на водещия рисков фактор или група фактори за намаляване на мотивацията и отпадане от училище. Използват се различни методи – наблюдение, проследяване на посещаемостта, интервю, диагностика на интереси, умения и нагласи; изготвяне на заключение за ресурси и дефицити всеки отделен ученик застрашен от отпадане;
- Индивидуално консултиране (от кариерен консултант/ педагогически съветник) с цел формулиране на лични цели и подкрепа за развитие – включва изграждане на положителна самооценка, формулиране на лични цели и вземане на решения за промяна.
- Кариерно ориентиране и информиране – за всички ученици, включително за учениците, застрашени от отпадане;
- Изработване на индивидуален кариерен план/програма – реализацията му изисква включването на различни участници, в зависимост от специфичния случай и потребности (родители, съученици, институции, други специалисти);
- Осигуряване на подкрепа - Застрашените от отпадане ученици могат да бъдат включени в различни подкрепящи и тренинг групи за развитие на социални умения, себепознание и модифициране на поведението; в групи по интереси – клубове, в които се предлагат занимания с музика, спорт, приложни дейности; в учебни групи и екипи за проектна работа – с ученици от други класове, доброволчески групи и групи за оказване на подкрепа. Съпровождане и подкрепа на ученика в посока на промяна на поведението и мотивацията – определяне на ментор (наставник) – по-голям ученик / учител / специалист, който работи дадена професия.

Специфика на кариерното ориентиране на застрашени от отпадане ученици в начален етап (I – IV клас)

Кариерното ориентиране на застрашените от отпадане ученици се подчинява, вписва и реализира като част от общите училищни програми за кариерно ориентиране – базира се на същите подходи, принципи, методики, инструментариум. Специалните инструменти и техники са посочени. Основната особеност, както при учениците със специални образователни потребности, че се съставя индивидуална програма на ученика за кариерно ориентиране и образователно-професионално развитие, за чието реализиране се организира мултидисциплинен екип от специалисти и социални партньори, работещи в мрежа.

Специфични потребности от кариерно ориентиране на застрашени от отпадане ученици в начален етап (I – IV клас):

- Подкрепа за успешно интегриране в клас и справяне с учебния материал;
- Нужда от ролеви модели, насърчение и стимулираща среда от страна на връстниците и учителите
- Необходимост от осъзнаване на значението на училището и възприемането му като привлекателно място

Организационни форми, методи и дейности:

- Индивидуална работа по превенция на отпадането с всеки отделен ученик;
- Дейности на ниво училище и клас с участието на родителите – представяне на професиите, които родителите работят или мечтите, които са имали за професия; дни на занаятите / или потомствените професии и др. според рисковите фактори които спират учениците от училище;
- Дейности, насочени към родителите - училища за родители, информационни кампании, образователни дейности;
- Извънкласни дейности, съобразени с интересите и потребностите на децата и мотивиращи ги за учене - посещения на работни места;
- Срещи с хора, които да послужат за успешни примери;

Специфични потребности от кариерно ориентиране на застрашени от отпадане ученици в прогимназиален етап (V – VII клас)

В зависимост от причините за отпадане, специфичните потребности от кариерно ориентиране на този етап, могат да бъдат обобщени като:

- подкрепа на кариерния избор на ученика чрез проучване и осмисляне на различни алтернативи за професионално и образователно развитие;
- мотивиране за учене; стимулиране на интереса към училище чрез включване в повече практически ориентирани дейности, ориентирани към учене с преживяване, включване в извънкласни и свободно избираеми занимания (спортове, изкуства и др.), които да задържат ученика в училище;
- подобряване на статуса на ученика в системата на междуличностните отношения в класа.

Организационни форми, методи и дейности:

- Въвличане на родителите в процеса на ориентиране и консултиране чрез провеждането на кампании за информиране на родителите за тенденциите на пазара на труда, както и за наблюдаваните по време на образователния процес и в извънучилищните дейности качества и умения на техните деца. За да се намали риска от отчуждаване на децата от училище, ангажираността на родителите заема централно място. Превенцията на отпадане от образователната система е тясно свързана с комуникацията между училището и семейството / настойниците на детето.
- Насочване към професионално обучение и квалификация – насочване на учениците, застрашени от отпадане, към професионално образование или профилирани паралелки, които кореспондират на интересите им и им дават възможност да получат квалификация по професия.
- Организиране на срещи с хора, които лично са преживели трудностите, свързани с отпадането от образователната система и впоследствие са завършили успешно образованието си. Споделянето на личната история и опит от първо лице има силно въздействие и мотивиращ ефект върху учениците. Особено ефективно е, когато тези срещи са с младежи, преодолели подобни трудности. Тези срещи могат да бъдат превърнати в проект, в който учениците, застрашени от отпадане, в екип със свои връстници, сами проучват и описват историите на хора,

които са прекъснали образованието си.

5. РАБОТА С УЧЕНИЦИ СЪС СОП

Кариерното ориентиране на ученици със СОП се различава единствено по отношение адаптирането на инструментите и задачите, прилагани за останалите ученици. Всички останали етапи на кариерното ориентиране – изследване на възможните професии, информиране за подходящи професии и изискванията на работодателите към тях, създаването на индивидуален кариерен план и др. – се осъществяват съобразно заложеното в Програмата. Допустимата степен на сложност на различните дейности се съобразява с познавателните и функционални възможности на учениците със СОП. В процеса на работа с учениците се стимулира самооценката на личността, уменията за самостоятелност и развитието на потенциалните възможности.

Развитието на ефективна система за кариерно ориентиране и консултиране на ученици със специални образователни потребности се основава на следните принципи:

1. Взаимодействие и съвместни усилия от всички заинтересовани страни – семейството на ученика, училищен екип, подкрепящи специалисти (ресурсни учители, специални педагози, психолози, логопеди, вкл. от Центровете за специална образователна подкрепа), училища и институции.
2. Отчитане на индивидуалните потребности и специфики, на актуалното състояние на ученика, личностните и кариерни активи (способности, умения, таланти, качества), въпреки диагнозата, ограниченията и дефицитите. Адаптиране степента на сложност на дейностите и съобразяване с индивидуалните възможности, потребности и темпове на учене. Поставяне на адекватни очаквания и цели, насърчаващи развитието и съобразяване на сложността на различните дейности с познавателните и функционални възможности на всеки отделен ученик.
3. Използване на специални (адаптирани или специфични) методи и инструменти (пиктограми, С-МАР, приказки, жестомимичен език и др.); осигуряване на необходимите технически средства, дидактически материали, специализиран софтуер и т.н. в зависимост от конкретните потребности на учениците с цел да се предразположат учениците за себеизява, да стимулира активността и инициативността им. Специфичният инструментариум за кариерно ориентиране на децата със СОП включва изготвянето на **профил на способностите**, съвместно с логопед, психолог, ресурсен учител. Прилагат се различни тестове и инструменти за оценка на интереси, умения, познания и компетенции, цели, мотивация, които установяват както актуалното състояние, така и позволяват планиране на бъдещето, очертавайки маршрут за професионално развитие. В него се описва биографията на ученика, идентифицират се наличните ресурси (дипломи, технически и предприемачески познания) с цел изготвяне на портфолио с компетенции, което включва всички (професионални) умения, атрактивни на пазара на труда.

Анализът на личните качества и умения позволява да се индивидуализират потенциалните области на професионално развитие, които трябва да се подчертаят, за да се определи детайлно самостоятелната програма за професионално развитие. Профилът на способностите помага на класния ръководител или на специалиста, работещ с ученика със специални потребности, да:

- състави актуален профил на ученика, който регулярно да актуализира (в зависимост от настъпилите промени в състоянието);
- установи рамката и основните съдържателни компоненти на процеса на кариерно ориентиране;
- получи актуална информация за потенциала на ученика със СОП;
- проведе обективна оценка на способностите в реална учебна среда;
- разпознае състояния като заучена безпомощност или т.нар. консуматорско поведение/отношение;
- създаде съобразена с реалните способности система за поощряване и насърчаване на постиженията.

5.1. Кариерно ориентиране на ученици със СОП в начален етап (I – IV клас)

Специфични потребности от кариерно ориентиране в начален етап:

- Изява на възможностите и потенциала чрез различни творчески задачи;
- Уважение, подкрепа за развиване на самостоятелност, увереност и проактивност;
- Придобиване на основни познания за професиите и света на труда;
- Придобиване на ключови умения.

Цели и задачи

Целите и задачите при учениците със СОП съответстват на тези в начален етап, като в зависимост от интелектуалното ниво следва да бъдат адаптирани спрямо конкретния ученик.

Цели:

- Запознаване на учениците със света на труда и с широк кръг професии;
- Възпитание в уважение към труда и всички работещи хора;
- Изграждане на интереси и мотивация за бъдеща кариера;
- Подкрепа за развитие на личностни и социални умения, за изява на първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

Задачи, подчинени на целите:

- Създаване на основни познания за характеристиките на често срещани професии; разпознаване на професии от основни професионални групи;
- Насърчаване на естествената любознателност в опознаването на различни професии и на мечтите за бъдеща реализация;
- Създаване на възможности за изява на всеки ученик в училище; окуражаване на успехите и талантите; превръщане на училището в привлекателно пространство за учениците; идентифициране на потенциални пречки за успешната социална интеграция, вкл. трудности в ученето, които могат да доведат до отпадане от училище.

Очаквани резултати:

Резултатите съответстват на тези в начален етап, като в зависимост от интелектуалното ниво следва да бъдат адаптирани спрямо конкретния ученик.

При завършване на начален етап:

- Придобити знания за различните видове труд и професии, за основните им характеристики и отговорности, за знанията и уменията за тяхното упражняване;
- Разбиране на връзката учене – умения – успех;
- Изградени умения за сътрудничеството;
- Изявени първи професионални интереси и мечти;
- Изградено уважение към труда и професиите.

5.2. Кариерно ориентиране на ученици със СОП в прогимназиален етап (V – VII клас)

Специфични потребности от кариерно ориентиране:

- Изява на възможностите и потенциала чрез различни творчески задачи;
- Уважение, подкрепа за развиване на самостоятелност, увереност и проактивност;
- Изграждане на ключови компетентности – социални, дигитални, чуждоезикови, инициативност и предприемчивост, които ще помогнат на учениците със СОП да увеличат своя капитал на пазара за труда;
- Ориентиране в собствените желания и предпочитания;

- Информирание за възможностите за образование и придобиване на квалификация по професия;
- Подкрепа за избор на средно училище – ориентиране в професионалните ценности, желания и предпочитания, анализ на потребности.

Цели и задачи:

Целите и задачите при учениците със СОП съответстват на тези в прогимназиален етап, като в зависимост от интелектуалното ниво следва да бъдат адаптирани спрямо конкретния ученик.

Цели:

- Да осигури възможности на учениците за опознаване на професиите;
- Да улесни процеса на себепознание (силни страни, интереси, нужди);
- Да подпомогне вземане на информиран и осъзнат образователен избор след VII клас.

Задачи, подчинени на целите:

- Обогавяване и задълбочаване на познанията за различни професии;
- Запознаване с възможностите за образование и кариера;
- Подпомагане на адекватната самооценка и съпоставката между желана посока на развитие и личните качества и умения;
- Формиране на ключови преносими умения: за учене и организация на времето, ефективно междуличностно взаимодействие, проучване и оценка на възможности, вземане на решение.

Очаквани резултати:

Резултатите съответстват на тези в прогимназиален етап, като в зависимост от интелектуалното ниво следва да бъдат адаптирани спрямо конкретния ученик.

При завършване на прогимназиален етап учениците следва да притежават:

- Разширени познания за различни професии, техните характеристики и изискванията за овладяването и упражняването им;
- Информираност за възможностите за по-нататъшно образование;
- Изградена представа за собствените силни страни, интереси и предпочитания;
- Умения за избор между различни алтернативи спрямо собствените предпочитания;
- Осъзнати ползи от кариерното ориентиране, готовност за търсене на професионално съдействие.